

Sygn. akt IV P 69/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2013 r.

Sąd Rejonowy w Bolesławcu IV Wydział Pracy

w składzie :

Przewodniczący : SSR Joanna Moroz – Korycka

Protokolant : Maciej Skrzypczyński

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2013 r. w Bolesławcu

sprawy z powództwa Skarbu Państwa – Komendy Powiatowej Policji w B.

przeciwko A. K., W. S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej A. K. na rzecz strony powodowej Skarbu Państwa – Komendy Powiatowej Policji w B. kwotę 2.000 zł (dwa tysiące złotych 00/100) wraz z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 20.07.2012 roku do dnia zapłaty,

II. dalej idące powództwo wobec pozwanej A. K. oddala,

III. zasądza od pozwanego W. S. na rzecz strony powodowej Skarbu Państwa – Komendy Powiatowej Policji w B. kwotę 2.000 zł (dwa tysiące złotych 00/100) wraz z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 20.07.2012 roku do dnia zapłaty,

IV. dalej idące powództwo wobec pozwanego W. S. oddala,

V. zasądza od strony powodowej Skarbu Państwa – Komendy Powiatowej Policji w B. na rzecz pozwanej A. K. kwotę 630 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

VI. zasądza od strony powodowej Skarbu Państwa – Komendy Powiatowej Policji w B. na rzecz pozwanego W. S. kwotę 189 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn.akt. IV P 69/12

UZASADNIENIE

Skarb Państwa Komendant Powiatowy Policji w B. w pozwie z dnia 15 lipca 2012 r. wniósł o zasądzenie na jego rzecz: od pozwanej A. K. kwoty 6503,34 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 01.02.2012 r. do dnia zapłaty i od pozwanego W. S. kwoty 4737,14 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powód podał, że pozwana A. K. zatrudniona była w Komendzie Powiatowej Policji w B. na stanowisku inspektora Zespołu (...), do jej obowiązków należało sporządzanie m.in. rozkazów personalnych. Pozwany W. S. był bezpośrednim przełożonym A. K. – Naczelnikiem Wydziału Wspomagania. W dniu 18.03.2009 r. A. K. sporządziła cztery rozkazy personalne nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), i jeden rozkaz nr (...) w dniu 15.06.2009 r. W przedmiotowych rozkazach personalnych pozwana zawyżyła uposażenie funkcjonariuszy policji wpisując mnożnik 1,90 kwoty bazowej zamiast mnożnika 1,85 kwoty bazowej. W. S. jako bezpośredni przełożony A. K. nie zauważył

tej pomyłki. Pięciu policjantom na podstawie tych rozkazów personalnych wyrównano wynagrodzenie od dnia 01.01.2009 r. i wypłacano je do listopada 2011 r. Nadpłacone wynagrodzenia stanowią łączną kwotę 15320,48 zł. Czterech z pięciu policjantów, którym nadpłacono wynagrodzenie spłaca dobrowolnie część tej kwoty w ratach i w sumie wpłacają oni 4080 zł. Do zapłaty pozostaje kwota 11240,48 zł. Powód domaga się tej kwoty od A. K., która będąc inspektorem kadr, członkiem służby cywilnej, posiadając wykształcenie wyższe prawnicze nie powinna popełnić tak ewidentnej pomyłki. Odpowiedzialność W. S. wynika z braku nadzoru, do czego jako bezpośredni przełożony był zobowiązany. Powód zaproponował pozwanej A. K. zawarcie ugody, na mocy której pozwana zapłaciłaby 2167,78 zł, ale pozwana odmówiła. Powód domaga się od A. K. kwoty 6503,34 zł, która stanowi jej trzymiesięczne wynagrodzenie, natomiast od pozwanego W. S. pozostała część szkody w kwocie 4737,14 zł.

W odpowiedzi na pozew z dnia 07.08.2012 r. pozwana A. K. wniosła o oddalenie pozwu o zapłatę. Według pozwanej powód nie udowodnił, że to ona faktycznie sporządziła przedmiotowe rozkazy. Zakres czynności nie jest dowodem, że pozwana sporządziła te rozkazy, bowiem jest tam również zapis o obowiązku przygotowania dokumentów kadrowych. Zdaniem pozwanej szkoda nie powstała na skutek działania pozwanych lecz z zaniechania powoda, który nie wystąpił z roszczeniem do pięciu policjantów, którzy pobrali nienależne im wynagrodzenie i bezpodstawnie się wzbogacili. Jednocześnie pozwana podała, że nie jest prawnikiem, a magistrem administracji. W piśmie procesowym z dnia 18.09.2012 r. pełnomocnik powódki podtrzymała wnioski zawarte w odpowiedzi na pozew oraz wniosła o zasądzenie od powoda na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Dodatkowo pełnomocnik pozwanej argumentowała, iż powód nie wykazał zawinonego bądź nienależytego wykonywania obowiązków przez pozwaną oraz tego, że to pozwana sporządziła przedmiotowe rozkazy personalne. W jej dziale pracowały także inne osoby, a rozkazy personalne zostały podpisane przez Komendanta KPP w B. i to on powinien ponosić odpowiedzialność. W świetle instrukcji obiegu dokumentów w komendzie polecenie przygotowania dokumentów kadrowych do podwyżek powinno wynikać z pisemnej dyspozycji przełożonego. Nadto przełożony pozwanej W. N. Sekcji Wspomagania KPP w B. zobowiązany był do organizowania i nadzorowania pracy pozwanej, w tym do sprawdzenia wysokości mnożnika w rozkazach personalnych.

W odpowiedzi na pozew z dnia 02.10.2013 r. pozwany W. S. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Na rozkazach personalnych dołączonych do pozwu brak jest akceptacji pozwanego, a jest jedynie podpis Komendanta KPP w B.. Według pozwanego to A. K. zgodnie z zakresem czynności ponosi odpowiedzialność za merytoryczną poprawność przygotowanych dokumentów. Powództwo przeciwko pozwanemu zostało wytoczone tylko dlatego, że odpowiedzialność pozwanej A. K. jest ograniczona do jej trzymiesięcznego wynagrodzenia, a kwota ta nie zaspokaja całej szkody.

Na rozprawie w dniu 01.03.2013 r. pełnomocnik powoda oświadczył, iż nie wnosi o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. K. pracowała w Komendzie Powiatowej Policji od dnia 01.03.2004r. na stanowisku technika, od dnia 01.08.2008 r. przeniesiona została na stanowisko inspektora Zespołu (...). Do jej obowiązków należało od dnia 30.12.2008 r. przygotowanie dokumentów związanych z nawiązaniem stosunku służbowego funkcjonariuszy, jego trwaniem i rozwiązaniem tj. m.in. sporządzanie rozkazów personalnych. Ponościła ona odpowiedzialność za bieżącą realizację prowadzonych zagadnień i merytoryczną poprawność przygotowanych dokumentów. E. D. w zakresie obowiązków nie miała wpisanego przygotowywania dokumentacji związanej ze stosunkiem służbowym funkcjonariuszy, a jedynie wspieranie inspektora ds. kadr w bieżących sprawach kadrowych.

Pozwany W. S. był bezpośrednim przełożonym A. N. Sekcji Wspomagającej KPP w B.. Do jego obowiązków należało planowanie, organizowanie i nadzorowanie całości prac należących do zadań Sekcji wspomagającej w zakresie kadr i szkolenia, przydzielanie pracownikom zadań oraz kontrolowanie i rozliczanie z ich wykonania. Ponościł

odpowiedzialność za podejmowane decyzje w toku realizacji zadań. Z dniem 04 maja 2010 r. pozwany W. S. został zwolniony ze służby i przeszedł na emeryturę.

dowód: akta osobowe A. K., akta osobowe W. S., akta osobowe E. D., kopia zakresu czynności k. 4,39 kopia karty opisu stanowiska pracy k. 5,40 zeznania pozwanej A. K. k. 76v, 122v, zeznania pozwanego W. S. k. 76v, 123-123v, zeznania Komendanta KPP w B. k. 76-77,121-122, zeznania świadka E. D. k. 77-77v.

Na polecenie W. S. w związku ze zmianami w przepisach dotyczących uposażeń policjantów w dniu 18.03.2009 r. A. K. sporządziła cztery rozkazy personalne nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), oraz jeden rozkaz w dniu 15.06.2009 r. nr (...). Rozkazy te dotyczyły zmiany mnożnika kwoty bazowej dyżurnych Zespołu (...), M. S., A. M., W. K., R. I. zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17.02.2009 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad otrzymywania i wysokości uposażenia zasadniczego policjantów, dodatków do uposażenia oraz ustalania wysługi lat, od której jest uzależniony wzrost uposażenia zasadniczego (Dz. U. Nr 30 poz. 201). W przedmiotowych rozkazach personalnych pozwana omyłkowo zawyżyła uposażenie funkcjonariuszy policji wpisując mnożnik 1,90 kwoty bazowej zamiast mnożnika 1,85 kwoty bazowej. W. S. jako bezpośredni przełożony A. K. nie zauważył tej pomyłki i przedłożył przedmiotowe rozkazy do podpisania Komendantowi KPP w B.. Nieprawidłowości w rozkazach personalnych dotyczące wysokości mnożnika zostały wykryte w Komendzie Wojewódzkiej Policji we W. w listopadzie 2011 r. Pięciu policjantom na podstawie tych rozkazów personalnych wyrównano wynagrodzenie od dnia 01.01.2009 r. i wypłacano je do 16 listopada 2011 r. Nadpłacone wynagrodzenia stanowią łączną kwotę 15320,48 zł. Czterech z pięciu policjantów, którym nadpłacono wynagrodzenie spłaca dobrowolnie część tej kwoty w ratach i w sumie wpłacą oni 4080 zł - odmówili oni zapłaty pozostałej kwoty bowiem szkoda nie powstała z ich winy, nie mieli oni żadnej świadomości, że pobierają nienależne im świadczenia, a pobrane należności wykorzystali na bieżące opłaty związane z kosztami utrzymania ich mieszkań i rodzin.

dowód: kopie rozkazów personalnych k. 26-30,55-59, kopia sprawozdania k. 60-62, kopia oświadczenia k. 63, kopia wykazu obecności k. 74-75, kopia pisma do Wydziału Finansowego k. 50, zeznania pozwanej A. K. k. 76v, 122v, zeznania pozwanego W. S. k. 76v, 123-123v, zeznania Komendanta KPP w B. k. 76-77,121-122, zeznania świadka E. D. k. 77-77v.

W dniu 12.01.2012 r. Komendant Powiatowy Policji w B. wezwał A. K. do dobrowolnej zapłaty części szkody. W piśmie z dnia 24.01.2012 r. pozwana odmówiła zapłaty kwoty stanowiącej jej trzymiesięczne wynagrodzenie w wysokości 6503,34 zł. Komendant Wojewódzki Policji we W. w maju 2012 r. zaproponował pozwanej zawarcie ugody i obniżenie wysokości odszkodowania do kwoty 2167,78 zł płatnych w 35 ratach po 60 zł i 1 racie w wysokości 67,78 zł, jednakże A. K. odmówiła zawarcia ugody.

dowód: kopia projektu ugody k. 15, pismo do komendanta k. 21-22, 64-65, kopia sprawozdania k. 60-62, kopia oświadczenia k. 63, zeznania pozwanej A. K. k. 76v, 122v, zeznania pozwanego W. S. k. 76v, 123-123v, zeznania Komendanta KPP w B. k. 76-77,121-122.

Na podstawie instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Komendzie Wojewódzkiej Policji we W. z dnia 07.03.2007 r. oraz Karty obiegu dokumentów nr 108, dotyczącej uposażenia policjantów w Komendach Powiatowych Policji określone są kolejne czynności poszczególnych komórek organizacyjnych. Wynika z niej, że kontrolę merytoryczną decyzji przed ich zatwierdzeniem przeprowadza Kierownik Sekcji tj. N. Sekcji Wspomagającej KPP w B.. W Komendzie Powiatowej Policji w B. nie było sekcji powołanej do nadzoru finansowego, w tym do kontroli rozkazów personalnych.

dowód: pismo KWP z dnia 09.01.2013 r. k. 85, pismo KWP k.105, kopia decyzji k. 106-107, kopia instrukcji k. 108-118, karta obiegu k. 119-120, zeznania pozwanego W. S. k. 76v, 123-123v, zeznania Komendanta KPP w B. k. 76-77, 121-122.

Sąd zważył co następuje:

W pierwszej kolejności Sąd z urzędu na podstawie art. 67 k.p.c. w zw. z art. 300 k.p. poprawnie określił powoda na Skarb Państwa Komendę Powiatową Policji w B., a nie Skarb Państwa Komendanta Powiatowego Policji w B., tak jak podano w pozwie. Zgodnie bowiem z art. 67 § 2 k.p.c. za Skarb Państwa podejmuje czynności procesowe organ państwowej jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie (statio fisci), lub organ jednostki nadrzędnej.

Pracownik musi wypełnić swoje obowiązki sumiennie i starannie. Gdy ze swojej winy ich nie wykonuje lub robi to nienależycie, to wyrządza pracodawcy szkodę. Ponosi w takiej sytuacji odpowiedzialność materialną. Zgodnie z art. 114 k.p. pracownik, który wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych ze swej winy wyrządził pracodawcy szkodę, ponosi odpowiedzialność materialną według zasad określonych w przepisach niniejszego rozdziału.

Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną pracodawcy przez pracownika kodeks pracy oparł na zasadzie winy uzależniając ją od jej wagi i stopnia. Inspektor Zespołu (...) jako pracownik może być również pociągnięty do odpowiedzialności na podstawie przepisów ustawy – Kodeks pracy - z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych. Należy dodać, iż wg art. 115 k.p., pracownik ponosi odpowiedzialność za szkodę w granicach rzeczywistej straty poniesionej przez pracodawcę i tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego wynikła szkoda. Nie straciły na swej aktualności wytyczne wymiaru sprawiedliwości i praktyki sądowej w przedmiocie materialnej odpowiedzialności pracowników wyrażone w uchwale SN z 29.12.1975r. V PZP 13/75, OSNC 1976/2/19, a mianowicie: kodeks pracy wyczerpująco normuje odpowiedzialność materialną pracowników, ustanawiając podstawy tej odpowiedzialności odmiennie od podstaw przyjętych w kodeksie cywilnym. Pracownik ponosi materialną odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną pracodawcy na zasadzie winy. Na pracodawcy spoczywa ciężar wykazania, że szkoda powstała z winy pracownika. Zgodnie z art. 116 k.p., pracodawca jest obowiązany wykazać okoliczności uzasadniające odpowiedzialność pracownika oraz wysokość powstałej szkody.

W niniejszej sprawie powód domagał się od pozwanej A. K. wyrównania szkody na zasadach określonych w art. 114 kp. Analizując materiał dowodowy zebrany w sprawie Sąd stwierdził, iż A. K. ponosi odpowiedzialność za błędne wpisanie mnożnika kwoty bazowej w pięciu rozkazach personalnych nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), w których zawyżyła uposażenie pięciu funkcjonariuszy policji. Z zakresu czynności A. K. wynika wprost, że była ona odpowiedzialna zarówno za przygotowanie dokumentacji związanej ze stosunkiem służbowym funkcjonariuszy, jak i za merytoryczną poprawność przygotowanych dokumentów. Z listy obecności dołączonej do akt sprawy wynika, iż pozwana była obecna w pracy w dniach, w których sporządzone zostały przedmiotowe rozkazy. Współpracująca z pozwaną E. D. w zakresie obowiązków nie miała wpisanego przygotowywania dokumentacji związanej ze stosunkiem służbowym funkcjonariuszy, a jedynie wspieranie inspektora ds. kadr w bieżących sprawach kadrowych i w sytuacji, gdyby nawet pomagała sporządzić rozkazy personalne, to za ich poprawność odpowiedzialna była A. K.. W ocenie Sądu, co do zasady, pozwana A. K. ponosi odpowiedzialność za sporządzone rozkazy personalne, w których wpisany został błędny mnożnik kwoty bazowej.

Przypisane pracownikowi, sprawującemu funkcje kierownicze, winy w postaci braku nadzoru nad pracą podległych mu pracowników wymaga wykazania, jakim konkretnym obowiązkom ten pracownik uchybił oraz związku przyczynowego tych uchybień za szkodę. (art. 116 kodeksu pracy). Związek taki zachodzi, między innym wówczas, gdy pracownik taki, w normalnym toku rzeczy, wykonując obowiązki nadzoru i kontroli mógł zapobiec powstaniu lub narastaniu szkody.” (wyrok SN z 10.12.1975r., IV PR 240/75, LEX nr 14293). W ocenie Sądu współodpowiedzialnym za wyrządzoną szkodę jest W. N. Sekcji Wspomagającej KPP w B. w 2009 r. W jego karcie opisu stanowiska pracy wpisane zostało planowanie, organizowanie i nadzorowanie całości prac należących do zadań Sekcji Wspomagającej KPP w B. w zakresie kadr i szkolenia, przydzielanie pracownikom zadań oraz kontrolowanie i rozliczanie z ich wykonania. Ponościł on także odpowiedzialność za podejmowane decyzje w toku realizacji zadań. Jego odpowiedzialność wynika również z karty obiegu dokumentów, w której wpisano, iż kontrolę merytoryczną przeprowadza Kierownik Sekcji tj. N. Sekcji Wspomagania KPP w B.. W. S. w trakcie nadzoru nie wychwytił pomyłki pozwanej A. K. w sporządzonych rozkazach personalnych, dlatego też zdaniem Sądu jest on współodpowiedzialny za powstanie szkody - w równym stopniu jak podległa mu pracownica A. K. (art. 118 k.p.).

Stosownie do treści art. 117 § 1 k.p. pracownik nie ponosi odpowiedzialności za szkodę w takim zakresie, w jakim pracodawca lub inna osoba przyczyniły się do jej powstania albo zwiększenia. W niniejszej sprawie Sąd stwierdził, że za powstałą szkodę odpowiada również Komendant Powiatowy Policji w B.. Po pierwsze to on podpisał przedmiotowe rozkazy personalne, a jako organ podpisujący decyzje odpowiada ona również za ich merytoryczną poprawność. Przed podpisaniem miał on obiektywną możliwość dokonania kontroli merytorycznej rozkazów, ale tego nie uczynił. W tej sytuacji Sąd ograniczył odpowiedzialność pozwanej A. K. i pozwanego W. S. do 2/3 wysokości szkody.

Rozpatrując niniejszą sprawę, Sąd miał również na uwadze, że pomyłka w rozkazach personalnych została wykryta przez Komendę Wojewódzka Policji we W. i skorygowana dopiero w listopadzie 2011 tj. prawie po trzech latach od sporządzenia przedmiotowych rozkazów. W ocenie Sądu nie zadziałały w tym przypadku mechanizmy finansowo - kontrolne w Komendzie Powiatowej Policji w B., które powinny znacznie wcześniej wykryć nieprawidłowości i je wyeliminować. Na podstawie art. 53 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych kierownik jednostki sektora finansów publicznych, zwany dalej "kierownikiem jednostki", jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki. Komendant Powiatowy Policji w B. odpowiada zatem za całą gospodarką finansową jednostki i sprawuje kontrolę zarządczą w tej jednostce. Zgodnie z art. 68 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych kontrola zarządcza w jednostkach sektora finansów publicznych stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. Celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi. Komendant KPP w B. w ramach kontroli zarządczej mógł zlecić w przeciągu trzech lat 2009-2011 np. kontrolę finansową, czy audyt wewnętrzny, w trakcie których wcześniej można byłoby wykryć błędny mnożnik kwoty bazowej zawarty w rozkazach personalnych z 2009, jednakże takie czynności nie zostały przeprowadzone. Zdaniem Sądu Komendant Policji w B. tym samym przyczynił się do zwiększenia szkody, bowiem nie zapobiegł rozmiarowi szkody i z tego powodu Sąd obniżył dodatkowo o ok. 50 % odpowiedzialność pozwanych A. K. i W. S..

Nadto Sąd zauważył, że przez to, iż w ciągu trzech lat nie wychwycono, iż nastąpiła pomyłka dotycząca mnożnika kwoty bazowej w w/w rozkazach personalnych - nie zastosowano wobec pozwanego W. S. (który w 2010 r. przeszedł na emeryturę), procedury dochodzenia roszczeń o odszkodowanie z ustawy z dnia 07.05.1999 r. o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy Policji ... (Dz. U. 1999, Nr 53, poz. 548), która jest dla funkcjonariusza policji bardziej korzystania, niż uregulowania dotyczące odpowiedzialności materialnej pracowników zawarte w kodeksie pracy.

Mając powyższe na względzie Sąd zasądził: od pozwanej A. K. na rzecz Skarbu Państwa – Komendy Powiatowej Policji w B. kwotę 2000 zł ((...) x ok. 50 %) z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, zaś dalej idące powództwo Sąd oddalił; od pozwanego W. S. na rzecz Skarbu Państwa – Komendy Powiatowej Policji w B. kwotę 2000 zł ((...) x ok. 50 %) z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, natomiast dalej idące powództwo Sąd oddalił.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art. 100 k.p.c. Wynik postępowania wskazuje, że pozwana A. K. wygrała proces w ok. 70 %, pozwany W. S. wygrał proces w ok. 42 %. Zatem powód, który zrzekł się kosztów zastępstwa procesowego, winien zwrócić pozwanej 630 zł kosztów zastępstwa procesowego i pozwanemu 189 zł kosztów zastępstwa procesowego (70 % z 900 zł kosztów zastępstwa procesowego liczonych stosownie do § 6 pkt 4 i § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz 42 % z 450 zł kosztów zastępstwa procesowego liczonych stosownie do § 6 pkt 3 § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu).